СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го СЕРПНЯ 1950
No. 188. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 15, 1950. VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

УРЯД ДОРУЧУЄ УВЯЗНЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон, 13 серпня. — Уряд оповістив, що поробив приготування до увязнення 11 провідних комуністів, які після присуду остаються на волі за складенням зопоруки, Генеральний прокуратор Дж. Гаверд МекГрет дав доручення Ирвингові Г. Сейпол, дистриктовому прокураторові в Ню Йорку, щоб він зайнявся цією справою. На його прохання Суддя Тома В. Сван з апеляційного федерального суду наказав засудженим комуністам явитися в суді в четвер 17 серпня і подати причину, чому їх запорука не має бути відкликана й чому вони мають дальше оставатися на волі..

Комуністичні провідники були засуджені 14 жовтня 1949 р. за змову й навчання для насильного скинення американського уряду. Вони внесли відклик до апеляційного суду, одначе 1 серпня, суд підтримав присуд суду першої інстанції. Коли минуло 15 днів від часу затвердження присуду, на підставі закона засуджені мають бути притягнені до відбуття кари, одначе вони можуть відкликатися до Верховного Суду Злучених Держав. Міжтим засуджені, залишаючися на волі ведуть дальше комуністичну аітацію, небезпечну для для країни і тому прокуратор домагається їхнього негайного увязнення. Афідевит в цій справі склав окружний прокуратор в Ню Йорку і суд приступить до покарання винуватців.

Хоч в домаганні прокураторії не сказано нічого про війну в Кореї, яку комуністи представляють як американську агресію, це зовсім зрозуміле, що поширювання під теперішню пору комуністичної пропаганди рівняється з накликуванням до організації пятої колони проти Америки, яка саме з доручення Обєднаних Держав післала своє військо на оборону Південної Кореї проти комуністичної агресії. Ген. прокуратор МекҐрет заявляє, що правнича опінія судді Лернеда Генд, видана разом з затвердження присуду над комуністів 1 серпня не лишає ніякого сумніву про вину засуджених і про конституційну стійність Акту Смита, на підставі якого комуністів поставлено в стан обвинуваження і опісля найдено винуватими.

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ СТРІЛЯЮТЬ СОВЄТСЬКОЮ ЗБРОЄЮ З 1950 РОКУ

Вашингтон, 14. серпня. — У відповідь на твердження совєтського представника в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, Я. А. Маліка, що корейські комуністи мають від Совєтів тільки ту зброю, яку купили перед „евакуацією" совєтських військ в 1948 році, американське командування предложило тут кореспондентам фотографічні докази знайдених в Кореї гарматніх куль, совєтської продукції з 1950 року. На гарматніх кулях є серійні числа совєтської продукції.

(Фото на стор. 4.)

Президент промовляє по радіо до населення Вет-Нам

Ню Йорк, 13 серпня. — През. Труман започаткував висилання радієвих звідомлень з радіо-програми „Голосу Америки" до Індо-Китаю, щоб дати доказ, як Америка хоче прийти в допомогу населенні у втриманні автономії цеї країни проти комуністичних зазіхань. Послання президента було зарекордоване на платинках попереднього тижня в Білому Домі а в неділю передане через „Голос Америки" до країни Вет-Нам, Камбодія й Лаос. У промові президента сказано, що американська економічна допомога для Індо Китаю має на ціли спонукати населення згаданих країн до розвитку установ, які йдуть згідно з їхніми релігійними засадами і культурними традиціями для найкращого забезпечення інтересів народу.

Крім през. Трумана промовляли ще інші високі урядовці, а саме амбасадор Филип Джесуп, асистент секретаря стейту Дін Роск, і директор „Голосу Америки" Фой Д. Колер. Промова президента була виголошена по англійськи, одначе перекладена на мову населення Вет-Нам.

ГЕН. ВОЛТОН ВОЛКЕР, командуючий американськими і південно-корейськими сухопутніми військами на фронтах в Кореї.

ЗДА ХОЧУТЬ ЗНЕВТРАЛІЗУВАТИ ФОРМОЗУ

Вашингтон. — За достовірними інформаціями теперішня політика Злучених Держав у Азії зосереджується до забезпечення невтральности Формози. Всі зусилля в переговорах з Чіян-Кай-шеком зміряють до стримання його від нападу на континентальний Китай, щоб не провокувати комуністів до нападу на Формозу. Сьома фльота ЗДА і тільки повітряної сили, кільки лише вдасться туди вислати, мають послужити для оборони Формози. Воєнне устаткування, яке дістає з Америки Чіян-Кай-шек має теж служити тільки оборонним цілям. Як довго триває війна в Кореї, уряд не хоче виявляти дальших намірів в справі Формози понад ті, які вже проголосив президент 27 червня. Її долю має в засаді вирішити Організація Обєднаних Націй. Америка вважає Чіян-Кай-шека представником націоналістичного китайського уряду, який тимчасово має правне посідання Формози на підставі рішення в Ялті.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР НА ВІДВІДИНАХ В ТОКІО

Токіо, 14. серпня. — Австралійський премієр Роберт Гордон Мензіс, що недавно відвідав Злучені Держави та відбув цілий ряд важливих нарад, прибув сьогодні вранці літаком до Токіо. На аеродромі його зустрів і привітав ген. Мек Артур зі старшинами свого штабу, як теж представники британських і австралійських збройних сил на цьому театрі.

СТРАТЕГІЧНА ПЕРЕБУДОВА НІМЕЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ СОВЄТАМИ

Берлін, 14. серпня. — З добре поінформованих джерел тут заявляють, що Совєтський Союз в кожній хвилині може почати здійснювати приготовані вже пляни перебудови і достосування до совєтської системи п'ятьох головних залізничих ліній, що йдуть через Німеччину від Польщі до західних кордонів. Західно-аліянтські військові кола знають про ці пляни і мають бути „глибоко занепокоєні" щодо їх цілей, тим більше, що плянам перебудови Совєти віддали першенство перед всіми іншими заходами. Західні військові кола добачують тільки два можливі мотиви цих плянів: 1. Їх здійснення може бути звичайним заходом готовости, щоб на випадок війни можна було безпосередньо зі Совєтів перекидувати війська і постачання на Захід, або 2. Це може бути виразним „дальшим кроком" в підготовці совєтської агресії на Захід. Мають бути перебудовані такі залізничі лінії: північна зі Штетіну в напрямку на Гамбурґ через Віттемберґе і Людвіґслюст; з Берліна в напрямку на Ганновер через — Стендаль; з Герліц до Гельмштедт (на кордоні британської зони) через Коттбус; з Лігніц в напрямку на Кассель та Рур через Галле, Ерфурт і Айзенах; та з Ґерліц в напрямку на Нюрнберґ і Мюнхен через Дрезден, Хемніц, Пляуен і Гоф. Перебудова тих залізниць — крім підозрілих її військових цілей — комплікуватиме до краю внутрішньо-німецький транспорт та його получення зі загальною західньо - европейською комуністичною системою.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ВВАЖАЄ ВИСТУП ЧОРЧИЛА В СТРАСБУРҐУ „ЗАНАДТО ВОЄННИМ"

Франкфурт, 14. серпня. — Радіосітка американських збройних сил в Німеччині передавала безпосередньо зі Страсбурґу перебіг нарад Европейської Ради та виголошені там промови. Тому, що не всі вояки мали можність слухати цих радіопередач в такому часі, рішено повторити щераз ввечорі передачу промови Винстона Чорчила, в якій він домагався створення одної европейської армії з одним командуванням для оборони перед большевизмом. Але Европейське Командування Американських Збройних Сил в Гайдельберґу рішило відкликати заповіджене вже повторення промови Чорчила, вважаючи її „занадто воєнною". Теж рекомендовано обмежитись в коментарах на цю тему.

● **В Істамбулі в Туреччині** почався з'їзд Світового Союзу Молоді, в якому беруть участь представники молоді 29 країн, що виступили з про-комуністичної Світової Федерації Демократичної Молоді.

ПОЧАВСЯ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ФРОНТІ

ЦІЛЛЮ АМЕРИКАНСЬКОЇ АТАКИ НА РІЦІ НАКТОНҐ Є ПОПЕРЕДИТИ ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП ВОРОГА

Токіо, 14. серпня. — З'єднання американської 24-ої Дивізії почали сьогодні вранці загальний наступ на комуністичний мостовий причілок через ріку Нактонґ на південний захід від Чанґйонґ. На тій ділянці фронту вчора перейшли головну оборонну лінію американців на ріці Нактонґ комуністичні війська в силі повної дивізії, з артилерією і танками. Американський протинаступ почався з виразною метою зліквідувати цей мостовий причілок та попередити загальний комуністичний наступ на цьому фронті, що мав би початися завтра, в річницю визволення Кореї після японської капітуляції та створення Корейської Республіки, яку хочеться знищити. Хоча американський наступ почався серед страшного дощу, що дуже утруднює похід військ, поворотність важких танків, артилерійський вогонь та дії авіяції, проте він вже в перших годинах дав добрі результати і — згідно з офіціяльними повідомленнями головної квартири ген. Мек Артура — досягнув своїх цілей. Бої ведуться на фронті довжиною чотирьох миль. Вони почалися після того, як спеціяльні команди американських військ знищили три ворожі застави на шляхах получення зі запіллям. Рівночасно зліквідовано дві ворожі „кишені" на південь і на схід від ворожого мостового причілку в силі двох батальйонів. Американським протинаступом на фронті командує ген. Джан Г. Черч, командант 24-ої Дивізії, разом з ген. Волтоном Волкером, командантом Восьмої Армії в Кореї. Переправу ворога через ріку Нактонґ та встановлення мостового причілку, проти якого тепер почався протинаступ, названо у вчорашньому комунікаті з головної

(Докінчення на стор. 4-ій)

Червона загроза для Тайгу виявляється зі спроб оточення цеї важливої американської комунікаційної і стратегічної бази з двох боків, як комуністичні війська переправились в двох місцях через ріку Нактонґ: біля міста Вейгван (1) і Чангйонг (2) та намагаються встановити там свої мостові причілки. Американські оборонці на тому фронті, сподіючись генерального наступу около 60,000 комуністичних військ, попередили його своїм протинаступом.

СОВЄТСЬКА ЗАГРОЗА НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Лондон, 14. серпня. — Тоді, як загальна світова увага звернена на розвиток війни в Кореї та як західні аліянти приспішують оборонну підготовку в Европі, в британських колах звертають увагу на наявність безпосередньої совєтської загрози на Близькому Сході, зокрема в країнах, що не є совєтськими сателітами, але мають безпосередній кордон зі Совєтами. Тут мається на думці насамперед Туреччину та Іран. В британських колах звертають увагу, що генерали, вправді, віддають Близькому Сходові не меншу увагу, як всім іншим „легко-запальним" місцям в теперішній кризі, — проте вважається, що тут не дописує дипломатія. Звертається увагу, що Туреччина в останньому часі сама веде інтензивну акцію за включення її до Атлантійського Пакту, але в цьому не зустрічає стільки зрозуміння, скільки могла б і мала право сподіватися. Стверджується, що після посередньої поразки британців в Палестинській війні, довір'я арабських країн і їх армій до Британії відповідно зменшилося, тоді, як совєтська загроза з кожним днем збільшується. В британських колах не виключається, що власне Близький Схід може стати черговою жертвою совєтської агресії після Кореї.

РЯТУНОК ПЕРЕД НАСЛІДКАМИ АТОМОВОЇ БОМБИ

Вашингтон. — „Наслідки атомових родів зброї" — це заголовок книжки, грубої на 438 сторінок, виданої Департаментом оборони і Комісією атомової енергії. Книжку підготовила ціла пляяда науковців під головною редакцією д-ра І. О. Гіршфелда, професора хемії університету Вискансин. Вона виявляє населенню Америки коротко і ясно наслідки атомових вибухів, щоб дати вказівки, як рятувати людей, поранених підчас вибуху.

У книжці виказана різниця між наслідками бомби, що вибухла в повітрі, як це сталося в Гірошімі й Наґасакі — і наслідками вибуху на землі або під водою, як це сталося в Аламоґорда, в стейті Ню Мексіко і коло Бікіні, на Тихому океані.

Бюро Цивільної Оборони доручає зазнайомитися з книжкою в першій мірі персоналові, який займається діяльністю при цивільній обороні. Одначе зазнайомлення з нею доручається теж усьому населенню, щоб знати, як поводитися на випадок скинення з повітря атомової бомби. Найважнішим завданням книжки є вплинути на публику, щоб вона не попадала в паніку. Паніка може вбити більше осіб, ніж сама бомба. Тому різні громадські чинники подбають за те, щоб зміст книжки був поданий до як найширшого відома.

РЕСПУБЛІКАНЦІ ЗАКИДАЮТЬ УРЯДОВІ ПАРТАЧЕННЯ В АЗІЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Вашингтон. — Республіканські члени сенатської комісії закордонних справ гостро осудили політику Трумановoї адміністрації у відношенні до Далекого Сходу і в інших частинах світу. Вони заявили: „Американський нарід не виправдає осіб, відповідальних за ці провини". В окремім маніфесті чотири сенатори, як члени наймогутнішої під теперішню пору конґресової комісії, обвинувачують през. Трумана й секретаря стейту Діна Ачесона в допущені до нападу комуністів на Республіку Корею. Вони домагаються провірки цілей і намірів американської політики і підшукання способів, щоб на місце „нездарности — поставити американську силу й прямолінійність". Вони пригадали теж промови в Ялті й Потсдамі і назвали ці конференції „знаменною трагедією наших часів" тому, що Америка була „сліпа на справжні наміри Росії".

Маніфест підписали такі сенатори: Александер Вілі з Вискансин, Александер Смит з Ню Джерзі, Борк Б. Гікенлопер з Айови і Генрі Кабот Ладж, з Масачусетса.

ЗВЕДЕНИЙ НА МАНІВЦІ БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ПРОПАГАНДОЮ. Американські вояки ведуть на переслухання вбраного в цивільний одяг корейського старушка, що його зловлено за американськими лініями з вантажем большевицьких гранат. Такі і подібні жертви большевицької пропаганди допомагають поневолювати свою власну країну.

КОНҐРЕС СХИЛЬНИЙ ПРИБОРКАТИ КОМУНІСТІВ

Вашингтон.. — Конґрес працює над засобами, щоб озброїти країну і підтримати всіми силами оборону Кореї перед агресією комуністів. Теж складає дальші пляни для підтримання президента Трумана в його змаганні до посилення внутрішнього фронту. Так як тепер стоять справи, виглядає певним, що президент дістане навіть такі повновласти, яких він не домагався не тільки в економічних справах але й для втримання внутрішньої безпеки.

Найбільше зусиль присвячує Конґрес для ухвалення законів, щоб припинити підривну роботу, саботаж, а можливе теж і завести контролю над комуністами та їх поплентачами. Заходить навіть можливість, що Конґрес ухвалить законопроєкт Мундта-Ферґусона-Ніксона, який має на меті довести до реєстрації комуністів і фронтових комуністичних обганізацій. Провідник республікації у палаті репрезентантів, Джозеф В. Мартін, заявив, що нема сенсу турбуватися про мобілізацію засобів для ведення війни в Кореї, якщо водночас країна не буде забезпечена перед затіями комуністів, які мають на меті знівечити усі ті старання.

В АМЕРИЦІ

● **Нагорода для мільйонового відвідувача міжнародної промислової вистави в Чікаго** містить дари вартости 1,600 долярів. Їх дістала дворічна дівчинка Пенні Герман. Між дарами є домашній варстат, хатня обстановка, харчові продукти. Дитина дістала одноцентовий цукерок — „лаліпап". — решту забрали батьки.

● **50,000 примірників Біблії** для Кореї вислало Американське Біблійне Товариство в корейській мові. — Окремо висилається 100,000 копій „Проповіди на Горі" в корейській та англійській мовах.

● **„Вивішати комуністів"** — такий заклик кинув губернатор Джеймс Г. Доф з Пенсилвенії на зібранні стейтового Американського Легіону в Филаделфії. Він виголосив промову з зазивом до стейтових леґіслятур, щоб вони ухвалили, що приналежність до Комуністичної партії є однозначна зі зрадою.

● **Штучний дощ** для призбирання води в нюйорських збірниках буде застановлений на один місяць. Кошти такого експерименту виносять 20,000 долярів.

● **Парк Джанні Марусcо** — оце ім'я городу для вшанування пам'яти першого вояка з Дітройту, який згинув в Кореї. На його похоронах після перевезення до Дітройту, не було жадної паради.

БРИТАНСЬКА ОПОЗИЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ СКЛИКАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ ДЛЯ ОБОРОНИ

Лондон, 14. серпня. — Лідери британської опозиції, Винстон Чорчил від Консервативної Партії і Клемент Дейвіс від Ліберальної, звернулися окремими листами до лейбуристського премієра Клемента Атлі, закликаючи його скликати чергову сесію парляменту безпосередньо, або найпізніше до десятьох днів, мотивуючи це потребами оборони в обличчі — „нових фактів" совєтської загрози. Нормально сесія парляменту мала б початися 12-го вересня. Премієр Атлі відповів негайно, що він не може змінити рішення уряду в цій справі, не маючи виразно названих причин для такої зміни і тому просить Чорчила, щоби той відвідав його в уряді та спільно обговорили необхідність такого приспішення нарад парляменту. Загально вважається, що Чорчил, після своїх нарад на Европейській Раді в Страсбурґу протягом минулого тижня, хоче видвигнути в парляменті як „наглу" справу збільшення британських збройних сил і озброєння на континенті та цілий ряд інших проблем, посередньо та безпосередньо зв'язаних з оборонними потребами країни. Ліберальний лідер К. Дейвіс звернувся до премієра в тій самій справі, порозумівшись раніше з Чорчилем.

В СВІТІ

● **Американські бомбардувальники Б-29** виконали вчора налет на зайняту червоними столицю Корейської Республіки, Сеул, знищивши, між іншим, місцеву радіовисильню.

● **Двох британських кореспондентів** і один індійських представник О. Н. в Кореї згинули від міни. Їх похоронено з військовими почестями.

● **В американську зону Німеччини** втік один чеський літак з подорожними, що заставили до цеї втечі пілота.

● **Майже всі учасники Европейської Ради**, включно з її предсідником Генрі-Спааком, висловилися в користь створення одної европейської армії для спільної оборони.

● **Український втікач** з-під Совєтів, інж. Діденко, буде одним з трьох промовців, що говоритимуть представникам робітництва, збройних сил і державного департаменту про умови праці за залізною заслоною на зібранні у Волдорф Асторія дня 22-го вересня.

● **ген. Ґреґ, командант американської Першої Бриґади в Кореї**, врятував власноручно з води збитого ворожим вогнем пілота американського літака, лейтенанта Коля. Лейтенант початково взяв генерала за сержанта, поклепав його по плечі, стверджуючи: „Мек, ти зробив мені велику прислугу!"

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ТЕНЕТАХ ІСТОРИЧНИХ ПРОМАХІВ

Нормалізація відносин між самими поневоленими Москвою народами в теперішній міжнародній кризі може мати рішальне значення і вплив не тільки на дальшу долю цих народів, але й на загальний вислід теперішнього змагу між двома світовими таборами. Терези перемоги може перехилити в один або другий бік навіть найменший тягарець, незалежно від того, скільки тягарів на них вже покладено.

Треба признати, що з українського боку після другої світової війни приділено чимало уваги тим справам. Ясно, що невпорядкованість партійно-політичних стосунків внутрі поодиноких східно-европейських народів, оспорювання їх центральних репрезентацій і т.п. не могли мати позитивного впливу на розвиток цих проблем, хоч би тільки в дискусійній площині. І хоча деякий прогрес без сумніву зроблено, то він далеко не такий, як цього вимагали б обставини та реальні потреби заінтересованих народів.

Для прикладу взяти б спроби наладнання українсько-польських відносин. Довший час велася на цю тему дискусія в польській і українській еміграційних пресах в Европі. В ній забирали голос визначні діячі і політики, всі вони висловлювали багато позитивних думок, але більшість з них зупинялась власне тоді, як треба було робити логічний висновок. Це відноситься головно до польських партнерів. Багато з них, щоб не називати по імені, здають собі справу з тих своїх історичних помилок в політиці відносно України, що завжди кінчалися трагедією для самої Польщі, але мало хто з поляків має відвагу зробити практичний висновок в заходах, щоб ці помилки не повторювалися.

Справа бодай теоретичної нормалізації польсько-українських відносин відбилася в останньому відгомоном і на американському континенті, в дискусії на сторінках ню-йорського щоденника „Нови Свят". Звичайно, між дискутантами були переважно громадяни, імена яких самі по собі нічого не говорять, але їхні голоси були без сумніву характерні для загального польського наставлення в цій справі. Їх найкраще характеризують два кінцеві учасники дискусії. Збігнев Вяли з Канади твердить, що в тій дискусії він, „нажаль, не зустрів ані одної спокійної оцінки положення. Всі відповіді відзначалися недостачею політичного вироблення, великою міркою гістерії, або цілковитим засліпленням та незрозумінням факту, що українці є нашими сусідами, що знищити їх не можемо та що відносини між Польщею і Україною остаточно мусять бути наладнані".

Інший дискутант, Болеслав Будзин з Ню Йорку, в кінцевих „Рефлексіях" і зі свого боку стверджує недозріння загалу до тверезої дискусії на ці теми, бо вважає, що загал є все ще в тенетах історичних суперечностей, трагічних для обох народів, та не може зробити рішальний крок, щоб з них вимотатися. Це останнє він вважає першою передумовою позитивного полагодження справи. „Держави — пише він — а навіть політичні партії, не можуть керуватися пам'яттю заподіяних кривд, але мають на увазі добро своїх громадян чи членів на сьогодні і на завтра. Вчора є тільки лекцією а не наказом поступування. Виходячи з такого заложення, не бачу перешкод і для польсько-українського порозуміння".

Ці справи є далеко важливіші, ніж це могло б виглядати в теперішній міжнародній кризі. Бо було б трагедією, якщо поляки мали счепитися з українцями за чуби тоді, як знову горітиме світ, не в малій мірі через те, що Польща в першій світовій війні звернула призначену до війни проти большевиків аліянтську зброю проти українців. Важливість наладнання польсько-українських стосунків, бодай теоретично, позначується вже хоч би запопадливістю, з якою історичні вороги Польщі і України намагаються до неї недопустити.

Генрі Волес без партії

Генрі Волес остаточно рішився. Дня 15 липня він оприлюднив заяву: „Коли моя батьківщина найшлася у війні і Об'єднані Нації одобрили цю війну, я стою по стороні моєї країни й О. Н.". Після трьох тижнів він довідався, що місцеві й стейтові організації та самий краєвий комітет Прогресивної партії, якої він був головою від 1948 р., не підуть за ним. Супроти того він вислав 8 серпня до секретаря партії, С. Б. Болдвина, такий лист:

„З огляду на становище, зайняте недавно краєвим комітетом, я переконаний, що більше прислужуся справі миру резигнацією з членства в краєвім комітеті і екзекутивнім комітеті. Тому прийміть оцей лист як мою формальну резигнацію з Прогресивної партії".

У своїй промові по радіо в пятницю 10 серпня Волес виявив, що він домагався від Прогресивної партії, щоб вона звернулася до Сталіна за привернення миру в Кореї, одначе партія цього не зробила. В часі промови він сказав, що Америка є вже у війні з Росією.

Як віцепрезидент Злучених Держав за часів през. Френкліна Д. Рузвелта, Генрі Волес був великою людиною в американській політиці. Його промови, виголошувані іменем Демократичної партії, мали, щоправда, характер вічевих промов, одначе в них пробивалося змагання станути на боці „забутої людини". Демократична партія з часів Рузвелта проголосила себе представницею „забутих мас" і тому давала нагоду одиницям які не могли вибитися на чолове становище.

Чи Генрі Волес належав або належить до таких одиниць, це питання. Він походить із знаної родини в стейті Айова, де пробував бути провідником фармерів, приналежних до Республіканської партії. Тому, що ця партія не погодилася на його програму фармерських реформ, це стало для нього оправданням, що в 1933 р. він перейшов до Демократичної партії. През. Рузвелт, вважаючи його за впливову людину, назначив його того року секретарем рільництва, а коли прийшла в 1941 р. краєва конвенція Демократичної партії, за підтримкою Рузвелта його поставили кандидатом, а опісля вибрали віцепрезидентом ЗДА. При найближчих виборах в 1944 р. на його місце поставили кандидатом на віцепрезидента Гері С. Трумана і Волесові вирвалася з рук найвища почесть, тобто стати президентом Злучених Держав після смерти Рузвелта в 1945 році.

Не є виключене, що розчарування, якого зазнав Волес в такім моменті, викликало у нього почуття, що йому сталася кривда і це причинилося до того, що він почав шукати шляху, як здійснити свої мрії при допомозі інших невдоволених.

В політичній історії Злучених Держав звісні факти, як амбітні одиниці пробували творити окремі політичні партії, щоб видвигнути свою кандидатуру на найвище місце, тобто на становище президента. Кількома наворотами творили такі люди Третю Партію, побіч існуючих двох, Республіканської й Демократичної. Дивне одначе те, що кандидати таких хвилевих партій завжди перепадали при виборах. Генрі Волес мабуть вірив, що він буде вибранцем долі і тому перед виборами в 1948 р. став на чолі групи, яка створила Прогресивну партію і назначила його кандидатом на президента.

Ця партія змісця попала під закид, що нею керують комуністи для повалення кандидатури Трумана. Міркування комуністів було просте: Коли б повалити демократичного кандидата, тоді проти президента з Республіканської партії найдеться тільки закидів, що комуністи будуть мати нагоду вибитися на провідне місце в американській політиці. Їх розрахунки завели, бо Волес дістав тільки 1,156,000 голосів на свою „мирову" плятформу, хоч тоді ще не заповідалося на війну.

Мрії Волеса не здійснилися, але залишилася незабутою спроба узаконення комуністичного підпілля під проводом визначного діяча. Були люди, які не вірили, щоб Волес міг колись відограти ролю біблійного Блудного Сина. Одначе сталося інакше. Генрі Волес заявив, що підчас війни громадяни повинні підтримувати змагання своєї країни.

Ще питання, який практичний наслідок для ширшого загалу матиме резигнація Волеса з Прогресивної партії? На 156 членів краєвого комітету тільки Волес і проф. Томас І. Емерсон з університету Єйл покинули цей комітет. Кажуть, що з ними пішов Томас Е. Ламонт, син банкира, спільника звісного мільйонера Дж. П. Моргана, який тепер перебуває в Европі. Інші не кажуть нічого.

Американська Партія Праці („А. Лейбор Парті"), яка дала сильну підтримку Волесові й його партії, захиталася. Це тому, що вона не була самостійною, а завжди опиралася на чужім проводі, мабуть, щоб не мати відповідальности перед ніким. Виглядає, що це питання часу, коли Партія Праці, яка має значення тільки в стейті Ню Йорк, перестане бути чинником в політиці. За те Прогресивна партія не розлітається, хоч не має провідника. Це тільки підтверджує здогад, що її зорганізували комуністи для використання Генрі Волеса на поширення замішання серед американського робітництва й громадянства.

Д. Квітка.

Політична стратегія Вашингтону і Москви

Політичний розвиток світу зайшов у рішальну стадію: або — або. Ще говориться багато про мир, але вірити в мир, зн. у мирну розв'язку існуючого конфлікту, можуть уже тільки цілком наївні. Проблема зараз стоїть не як оминути війну й дійти до порозуміння при зеленому столі, але що робити і як підготовлятися, щоб вийти переможцем у неминучій війні. Свободу із тиранією, як воду з вогнем, ніхто ще не звів погодити і, доки люди будуть людьми, ніхто не погодить. Це закон природи.

Нинішний час — це остання хвилина виробити остаточний політичний і мілітарний стратегічний плян майбутньої війни та підготовити відповідну фізичну силу для успішного переведення в життя цього пляну. Рівночасно треба психологічно підготовити народи вільного світу до тієї рішальної хвилини, щоб вони знали, в ім'я чого боряться і вірили в правдивість вибраного шляху та в остаточну перемогу. Бо ця наступна війна в більшій мірі, як усяка інша перед цим, буде не так війною фізичної і матеріяльної сили, як війною духових вартостей та ідей. Духові вартості й ідеї, за які маємо боротися навіть ціною життя, мусять стояти перед нами ясні і незатемнені, промовисті і величні.

Мілітарна стратегія майбутньої війни, полум'я якої уже загорілося в Кореї — це справа стратегів. Ми не будемо говорити про неї, тим більше, що стратегічні пляни протилежних сторін належать до тайн військових штабівців. Ми знаємо зараз тільки позиції і вихідні бази, на яких стоять обі сторони, і з яких може початися наступ одної чи другої сторони. Ми знаємо, як за далеко посунулася московська агресія і знаємо, що дальше посунення московсько-большевицького імперіялізму стрінеться з рішучою протиакцією свобідного ще світу під американським проводом. Корея для цього доказом. Вже не має ані клаптика землі на всій земській кулі, куди Москва могла б простягнути безкарно свою загарбницьку руку. Ще була неясна справа Формози, але нині ЗДА офіційно заявили, що будуть боронити цей острів проти всякого агресора, так як будуть боронити Филипіни, Гонгконг, Малаю, Індо-Китай і всі, незайняті ще Москвою території на всіх континентах.

Справа війни або миру лежить, на основі офіційних заяв, виключно в руках кремлівських деспотів. Якщо вони задовольняться існуючим станом, війни не буде, судячи, повторюю, після офіційних заяв американських політичних мужів.

Таке ставлення проблеми може нас тільки тривожити, бо це політика без здорових основ принципіяльности і моралі. Чей же для нікого не є тайною, що нині під московсько-комуністичною деспотією живе кругло 700 мільйонів різних народів, які визнають так само принципи свободи і народовластя, та боряться в нерівній боротьбі за них, як і ЗДА та інші вільні ще народи. ЗДА та інші вільні народи готові купити мир — який мізерний він і не був би! — ці-

(Докінчення на стор. 3-тій)

Війна і народне господарство

Небезпека нової світової війни, яку викликала Москва своєю авантюрою в Кореї, ставить перед знавцями військових, технічних і фінансових справ також питання господарські: бо кожна війна ставить великі вимоги також до народнього господарства. В війнах рішають справу не тільки ґенерали та вояки на фронтах, але також усі складові частини народнього господарства: хліборобство, промисловість, фінанси.

Відомий воєнний теоретик, пруський ґенерал з доби Наполеона І, Клявзевіц, писав у своїй книзі — „Про війну", що ті в війні щасливі, які мають („беаті поссідентес"). Держава велика і багата може собі дозволити на початку війни навіть тимчасові поразки, втративши частину території, але така держава врешті війну виграє, бо має великі резерви. Перемоджець на початку війни, з малими резервами, витратить їх і тоді мусить іти на капітуляцію перед сильнішим противником. Так було з Наполеоном. І, в його довгих війнах з Анґлією, так сталося з Німеччиною за першої і другої світової війни. Коли зважити людську силу, готову тепер до бою в Совєтському Союзі та в державах-сателітах, то, безперечно, Сталін має перевагу перед західними державами. Але Москва мусить оглядатися „на задні колеса": також Гітлер мав дуже добре військо на початку другої світової війни і однак війну програв. Тому треба порівняти також „воєнний потенціял" Советського Союзу з його вассалами та господарську силу західних великодержав.

Готуючись до нового зудару з „капіталістичним імперіялізмом", Сталін поставив собі завдання розбудувати свою промисловість подалі від границь Советського Союзу. Перед другою світовою війною Україна (Донецький Басейн) грала рішальну ролю в добуванні вугілля і сталі в Совєтській державі. Нова „П'ятирічка" після другої світової війни розвинула сталеву промисловість за Уралом. В далеких сибірських країнах тепер добувається 80% сталі з усієї продукції Советського Союзу. Московський уряд цим хоче поставити свою промисловість поза небезпекою окупації і утруднити налети на віддалені області.

Також добування нафти московський уряд старається збільшити в своїх північних областях, але з меншим успіхом: головним джерелом нафти лишається і надалі Баку на Кавказі, інші центри нафтодобування дають лише 20% нафтової продукції. Це для Москви велика невигода, бо Баку лежить близько від кордону і може бути легко збомбардоване.

Советський уряд звернув увагу теж на продукцію алюмінію, що так потрібний в будівництві літаків. Раніше ця промисловість була в Україні та на півночі Росії, біля Петербургу. Тепер центри алюмінієвої промисловості знаходяться на Уралі (Каменск).

Порівняймо досягнення совєтської промисловості з тим, що мають західні великодержави. 1949 р. в СССР вироблено 22 мільйони тон сталі. Супроти того Злучені Держави Америки дають 71 мільйонів тон, Велика Британія — 16 мільйонів тон, інші европейські країни, члени Атлантійського пакту, 24 мільйони тон. Як видно з цього, Москві далеко до того, щоб „догнати і перегнати" інші держави в продукції сталі, що потрібна в першу чергу для війни.

Порівняємо продукцію інших металів, потрібних для воєнних цілей. В СССР виробляється щороку приблизно 2000.000 тон алюмінію, супроти того самі Злучені Держави Америки виробляють алюмінію вп'ятеро більше. Добування міді, так важливої для війни, досягає в Советському Созі 250.000 тон річно. Продукція міді в несовєтському світі виносить 1,500,000 тон річно.

Ми звернули увагу тільки на головні матеріяли, без яких ніодна держава не в стані вести війну з успіхом. В сільському господарстві советський уряд не може ще й досі досита нагодувати своїх підданих, і маса советської людності перебуває в напівголодному стані. При всій пропаганді, що мовляв, советські техніки найліпші в світі, відомо, що технічний персонал советської держави ще багато мусить працювати, щоб „догнати і перегнати" високо розвинені країни світу. Та й чи буде той персонал вірний комуністичному урядові, в разі нового міжнародного конфлікту? Ці питання мусять собі ставити Сталін, коли мріє про поширення своєї влади на цілий світ.

І. С.

Іван Керницький.

БЕЗЖУРНІ ЛІТА

5)

Самозрозуміло, що від першого знайомства мій пан інструктор воєнним порядком іменував мене своїм особистим чурою, чи то пак побігущим для всяких справунків. Я бігав щодня купувати йому цигарки, чи то спортову газету, (інших газет мій пан інструктор не читав), чи поштові марки, то, знов, заносив листи на пошту, або таки просто до рук самої адресатки. (Прекрасною адресаткою була в той час одна „кокорудзянка"*), панна Дарка, що мешкала на Черешневій вулиці під 10-тим). Щоправда, — ніколи не вживав мене мій пан інструктор до таких робіт, які принижували б мою школярську гідність: от, хоч би, — не давав мені чистити своїх черевиків. Може й для того, що єдині його черевики були тоді заставлені в „Торговлі старинностями" пана Герша Корндуфта, і мій пан інструктор хоч-не хоч мусів топтати львівський брук роз'їханими сандалами, які скидалися зовсім на Абу-Касимові капці.

На нашому мешканні ми почували себе справжніми господарями. Саму ж бо хазяйку, паню Евдокію — ніч виганяла з хати і ніч до хати приганяла. Прокидалася вона геть-геть до сходу сонця, заки ще радіо заграло „Коли ранне встайон зоже". Відчитавши на поспіху що-головніші ранішні молитви, пані Евдокія збігала до сутерин будити свою супряжницю, паню Кунеґунду, та її третього за чергою чоловіка, пана Вартоломія Плішку. Пан Вартоломій Плішка — загально поважаний на Богданівці шевський майстер, як і кожний чесний ремісник, що живе з праці рук, очевидячки, в таку досвітню пору ще не прочуняв був як слід після вчорашнього похмілля. Пані Евдокія мусіла прикладати чимало зусиль, а деколи й досадних штурханців у потилицю (їх обривав, звичайно, запаморочений і напівпритомний пан Вартоломій), заки вирядила тую знамениту пару з дерев'яним візком на одному колесі до Болгарів по свіжу городовину. Відтак уже пані Евдокія докінчувала читати решту молитов, одночасно запалювала примус, млинкувала каву, і смарувала слив'яним повилом величезні байди куликівського хліба — для мене і для пана Макса на перший і другий сніданок. Само собою — не забувала теж розіставити по всіх кутках череп'я з прохарчунком для своїх коханих котусів. Ми ще переверталися спати на другий бік, як пані Евдокія вже мандрувала на базар. Коли ж уже смерком вернулася змитружена з базару, вона, не переводячи духу, заходилася знову біля примуса, горшків та котів, і так до пізної ночі, поки радіо не заграло „Еще Польска не згінела".

Справді, треба було дивом — дивуватися, як і коли встигала наша господиня, не розриваючись в трое — в четверо, кожній день сумлінно обслуговувати і Пана Бога, і широку публику на базарі і своїх котусів, та ще й нас обидвох із паном Максом вона вспівала обійти. обіпрати, обшити —облатати!

А ми, невдячні! Ех, ми невдячні! Якою чорною зрадою відплатилися ми їй за всі добродійства!

...Коротко — було це так:

— Михайле, чуро мій вірний! — каже мені одного разу мій пан інструктор. — Скачи-но то що-духу на оболоння і приведи сюди Адаська!

Позамійське оболоння, чи як воно ще шумно називалось — „Спортовий майдан Робітничого Клюбу „Цегельня", — щодень було ареною несамовитих герців, які тут виправляла непроглядна хмара недоростків, що копали м'яча. Розшукати серед тієї комашні Адаська — була річ проста: шибеник, найбільше від усіх обірваний і зашмальцьований, найстрашніше поцарапаний, найшвидший в ногах і найголосніший у матюках та прокльонах, — це і був Адасько, перший з третього подружжя синок нашої сусідки, пані Кунегунди. Цей малий опришок своєю страшною зброєю — катапулькою, сіяв широко німий жах серед котів, собак, горобців та щонайменшої дітвори. Так само добру половину потовчених на нашій вулиці шибок сміло можна було покладати на рахунок його катапулькової діяльности. Цікаве, що перед моїм паном інструктором цей гультіпака мав великий пошанівок. Раньше, заки ще пан Макс іменував мене чурою, всі зв'язані з тією почесною службою полуги сповняв якраз Адасько, звичайно — не безкорисно так як я, а за частенькі взятки, то на кіно, то на морозиво, то на цигарки, бо це чортеня в хлоп'ячій шкурі курило вже як старий хлоп.

Переговори, що відбулися на борзі між Адаськом і моїм паном інструктором були потайні і строго довірочні. Вони обидва посідали осторонь і завзято про щось перешіптувались. Так і видко було, що пан Макс до чогось то Адаська намовляє, Адасько ж не конче радий на це пристати. Під час переговорів мій пан інструктор двічі лазив рукою до кишені, немов би там шукав більше переконливих аргументів. Коли ж у третє пощупав кишеню і приманливо задзвонив дрібними, Адасько на знак згоди плюнув під „Недокінчену симфонію" і заявив коротко:

— Кляво є! А то буде пацалиха!

(Дальше буде).

*) Учениця приватної укр. гімназії ім. Кокорудзів у Львові.

Петро Заярський.

ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО

(До 25-річчя з дня смерти)

12 серпня цього року минуло 25 років з дня смерти видатного українського поета і сатирика Володимира Івановича Самійленка.

Володимир Іванович Самійленко народився в році 1864 в с. Сорочинцях Миргородського повіту на Полтавщині. Дитячі роки прожив він на селі в рідному українському оточенні. Самійленко вчився в Полтавській гімназії потім у Київському університеті на історико-філологічному факультеті. По закінченні університету Самійленко працював у Чернигівському, Катеринославському та Миргородському Земствах, а пізніше переїхав до Києва, де був співробітником українських періодичних видань („Громадська Думка", „Шершень", „Рада" та інші).

Перші твори українською мовою Самійленко написав ще тоді, як був учнем 6 кляси гімназії. Перший друкований твір його з'явився в 1884 р. Поезії В. Самійленка друкувались в галицьких журналах „Зоря", „Правда", „Дзвінок". Окреме видання творів вийшло в 1891 р. у Києві і в 1906 р. у Львові п. з. „Україні" з передмовою Івана Франка, в якій він дав дуже високу оцінку творам В. Самійленка.

За сорок років своєї літературної діяльности В. Самійленко залишив багату і цінну літературну спадщину: поезії, переклади з „Ілїяди", з Дантового „Пекла", переклади з французьких поетів, драматичні твори і талановоті сатиричні вірші, куплети й фейлетони, що й для нашого сучасного читача не втратили своєї свіжости і актуальности. В. Самійленко, як каже І Франко, — „відразу виступає на літературне поле повним майстром форми і слова, з дозрілими, вповні виробленими думками й почуттями". Твори його „викінчені, витончені, обшліфовані і вилеліяні, написані бездоганною, ясною, як небесна блакить, прозорою, і дзвінкою мовою" (І. Франко). У 80 роки, роки загальної реакції, роки глибокої кризи, В. Самійленко щирий і діяльний патріот — різко виділяється серед ліберальних національно поміркованих і пасивних українофілів. В. Самійленко в найглухіші роки загального занепаду непохитно і твердо стояв на рідному національному ґрунті і невтомно працював для національної справи.

Першу повну збірку своїх поезій В. Самійленко присвячує Україні. Центральна провідна ідея поезії В. Самійленка — це ідея України.

Наша славна Україна —
Наше щастя і наш рай!
Чи на світі є країна
Ще миліша за наш край! —

Так починається одна з найвідоміших поезій Самійленка „Україна". Для нього Україна це найчистіша, найкраща мрія, що веде його правдивим шляхом. В найтяжчі часи громадської депресії Самійленко залишається вірним своєму ідеалові. Свою велику любов до Рідного Краю В. Самійленко висловлює в поезії „Україні":

„Ти звеш мене, й на голос
милий твій
З гарячою любов'ю я полину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про тебе, ненько, думати не кину.
Як мрію чистую з найкращих
мрій
Я заховаю в серці Україну,
І мрія та, як світище ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях важкий, нехай
тернистий!
Але хіба тоді квіток шукать,
Коли тебе, твій любий образ
чистий
Несхнучі сльози тяжко туманять?
Коли твій ґеній навіть
променистий
Онемоців і почина згасать?
О, ні, того скарають муки люті,
Хто зможе в час такий
тебе забути!

Любов до України у Самійленка не абстрактна, не декляративна — Самійленкова любов до України — це діяльна любов до українського народу, любов, поєднана з щирою людяністю, з високою гуманністю. Найцінніша перлина для нашого поета — це

„... сльоза святая
За нещасний люд пролита".

Самійленко відкидає чисте мистецтво і безідейний етнографізм у поезії:

„Годі тобі малювати Дніпро,
нарікати на долю,
Та про ті очі співать, що ти й
не бачив ніде, —
Краще людину змалюй, зазирни
їй в душу душею,
Радість і смуток її в слові твоїм
покажи.

Увага поета скерована на людину, що страждає, що терпить лихо, злидні й нещастя. Цій скривдженій людині повинен служити поет.

У своїй поезії Самійленко часто порушує глибокі філософічні проблеми. Переконаний ідеаліст, людина з високими ідеалами і пориваннями — Самійленко протиставляє дрібничковому матеріялізмові міщанської дійсности вечні ідеали Правди і Добра. Самійленко з сумом констатує, що розвиток капіталістичної промисловости, розвиток техніки, цивілізації іде в парі з поступовим збіднінням людської душі. Панування вузької дрібненької дійсности приводить до занепаду широких поривів серед людей. Дрібненька дійсність, жалюгідна дрібничковість щоденного міщанського життя убила в людині святі ідеали, вищі ідеї:

Найкращі пориви, гарячі
почуття
Розсікли ми ножем холодним
міркування
І склали ми собі розмірене життя
Без глибини думок, без сили
поривання.
Немає творчости, поезія в багні,
І філософію тепер ми осміяли,
А геній — нащо він для рою
комашні?
Нам будуть фабрики кувати
ідеали.

В хмарах заводського чаду Самійленко бачить занепад найціннішого в людині — її душі, її найвищих потягів, ідеалів. Однобічний розвиток самого тільки розуму веде до занепаду людського „серця":

О розум, ось наш бог! Ми
по стількох віках
Таки знайшли його й утішили
людину:
Та ставши мудрими, ми кинули
на шлях
Найкращую душі людської
половину.

„Немає серця в нас" — таким гірким докором кінчає поет свої спостереження над життям. З дрібничковою буденщиною міщанського животіння повинна боротися поезія, творчість людського духу. Перед поезією стоять великі завдання визволити людину від влади цього гидотного міщанства, збудити в людині потяг до вищих ідеалів, виховати в людині людину.

„Не вмре поезія, не згине творчість духа!" Поет переконаний, що не все людство буде опановане згубною мізерністю міщанської буденщини. Вічна туга за ідеалом, потяг до чогось вищого вічно житиме в серці поета. „Чимсь античним, — каже С. Єфремов, — супокоєм справжнього філософа віє од лірики Самійленка, елемент роздумливої іронії панує в них, і тільки як занадто вже дошкулить міщанство сучасного життя, гострий сарказм пройме його колючою сатирою".

II.

Найвидатнішими творами В. Самійленка є його сатиричні поезії. В них у повній мірі виявився оригінальний талант Самійленка, своєрідність його сатиричного хисту. Широка філологічна освіта, велика начитаність Самійленка, праця над перекладами французьких поетів Барб'є і Беранже, вміле використання літературного досвіду цих поетів, вплив українського народнього гумору — все це великою мірою допомогло природній обдарованості поета. Сатиричні твори Самійленка були виявом його оригінальної української вдачі (лівобережної), зрівноваженої, меланхолійної, натіленої тонким гумором і сатиричною жилкою. Ці типові риси лівобережного українця в Самійленкові добре схарактеризував Іван Франко. Деякі твори В. Самійленка дуже близькі до творів українського народнього гумору („Невдячний кінь", „Мудрий кравець" тощо). Тут як каже М. Зеров „та сама благодушність, добра, нев'їдлива посмішка, трохи лукавства і чимало епічної споглядности". Ніхто з українських письменників-гумористів не дорівнюється Самійленкові в його високій майстерності і культурі. Багато наших гумористичних письменників (Гулак-Артемовський, Стороженко, Руданський, Кропивницький та інші) у своїх гумористичних та сатиричних творах часто впадали в вульгарність, грубість і несмак. Такі ж у нас і гумористичні журнали, які як справедливо зазначає М. Зеров, „справляють враження убоге і сумне". Гумор і сатира В. Самійленка цілком інакші. „Хороша літературна освіта і обумовлена нею культурність сприйняття, свідомість своїх сил і зорієнтованість у поетичній техніці, ніде не дозволили Самійленкові упасти в грубість і несмак". (М. Зеров). В. Самійленко, не зриваючи з народньою гумористичною основою, зумів дати в своїх гумористичних і сатиричних творах справжню синтезу золотого народнього українського гумору і витончених культурних манер европейської літературної творчости.

У сатиричних поезіях В. Самійленка знайшли свій відбиток найпекучіші питання тогочасної української дійсности. Коли Леся Українка била сучасне українське громадянство своєю ліричною патетикою, коли Іван Франко і Михайло Драгоманів вживали палких засобів публіцистики, то Самійленко ті самі громадські неґативні явища висмівав у своїх сатиричних творах.

В 80 роки минулого століття в умовах реакції і загальної депресії досить значна частина свідомого українського громадянства відійшла від активної праці, боячись репресії царського уряду. Оцю пасивність, бездіяльність, псевдопатріотизм, боягузтво, гостро критикує Самійленко в кількох своїх сатиричних творах. У вірші „Патріота Іван" автор висміює порожню балаканину псевдопатріота, який, „тільки що роззявить рота, про народ уже почав", і „працю він шанує дуже" і „сам колись пристане до роботи — в гаманець". Ту ж саму пусту балаканину і порожні обіцянки висміює В. Самійленко і в сатирі „Патріотична праця":

Та нічого, не журімось,
Що від нас немає діла;
То дарма, аби прихильність
В серці нашому сиділа."

Але найкраща на цю тему клясична сатира В. Самійленка „На печі". Цілковита бездіяльність і пасивність українського „діяча" змальована тут в образі постійного лежання на печі:

Хоч пролежав цілий я свій вік
на печі,
Але завше я був патріотом, —
За Вкраїну мою чи то вдень,
чи вночі,
Моє серце сповнялось клопотом.

Цей „патріот", згадуючи запорожців, які боронили Рідний Край від ворогів, хвалиться:

„Я умію тепер боронити його
І служити, не злазячи з печі.

Замість куль і шабель у таких „патріотів" стало за зброю слово гаряче, але й слова бояться вживати вони:

„Але й з нею прекепська
робота —
Ще підслухає слово якесь
поліцай
І в холодну завдасть патріота.
... Так нехай же працюють
словами й пером
Ті, що мають дві шкури в запасі...

Отже дальша еволюція цього „патріота" іде далі: він тепер боїться навіть говорити про українські справи і віддається тій „праці, що єдина на часі":

На таємних думках та на мріях
палких
Я роботу народню обмежу

Навіть книжку рідну вважає небезпечною річчю такий патріот.

Політична стратегія Вашингтону і Москви

(Докінчення зі сторони 2-ої)

ною неволі цих 700 мільйонів людей. Така безпринціпіяльна і навіть неморальна політика не тільки, що може відштовхувати цих природних союзників від вільного світу і, не маючи іншого вибору, може заставити їх погодитися із їх незавидною долею, але заставляє сумніватися і деякі інші, вільні ще народи, мовляв, де маємо гарантію, що і нас великі потуги, в першу чергу ЗДА, не продадуть одного дня московським канібалам? Американська інтервенція в Кореї дещо заспокоїла цей світ, але ця інтервенція рівночасно показала, що Америка не готова до війни і, що інші народи не дуже то з ентузіязмом рішаються піддержувати американську акцію. Безпринципіяльність американської закордонної політики щодо інших народів тим прикріша, що Москва в своїх засадничих потягненнях безоглядна і безкомпромісова. Тому деякі загрожені народи думають, що краще з Москвою, як проти Москви, а щонайменше не дразнити її і навіть іти їй часом на руку. В цьому, мабуть, треба шукати причини невтральности деяких народів, а в клясичному випадку Індії ми свідками навіть певної зради солідарности західного світу (повна піддержка Москви в справі Китаю в Раді Безпеки). Це політика страху, а політика страху може бути фатальною для зах. потуг. Індія боїться, бо політика її союзників непевна і готова на торги.

В цій політичній стратегії є ще одна дуже вразлива сторінка. Політична стратегія Вашингтону і його союзників є боронити стан посідання на всіх континентах. Політична стратегія Москви є пробивати шлях у світ своїм імперіялістичним задумам руками і життям своїх т. зв. сателітів. Північна Корея зробила початок, комуністичний Китай заявив інвазію на Формозу, а інші „сателіти" ждуть на наказ із Москви. В цей спосіб Москва думає заанґажувати західний світ повністю у „льокальні" війни, а коли ці війни достаточно виснажують його, тоді вона, Москва, яка стоятиме увесь час на сторожі, свіжими силами завдасть останній удар „гнилому капіталістичному світові". Це політична стратегія Москви.

Щоправда, в Америці числяться з цією можливістю і з цими плянами Кремля. Отже західний світ відкрив тайну політичної стратегії Москви. Але яка буде реакція? Цього ми ще не знаємо. Хочемо вірити, що випадок Кореї в такому стані більше не повториться, значить стан, коли американські війська, чи то війська Об'єднаних Націй б'ють збаламучених кореанців і самі гинуть там, — а Москва, інстигатор і одинокий спричинник цієї кривавої війни — в Кремлі затирає руки з радости, що її пляни мають успіх, а в Ню Йорку, в Раді Безпеки, її представник, Я. Малик, оскаржує Америку в агресії в Кореї та „благополучно" пропонує „мирне залагодження" корейського конфлікту... Історія мабуть не знає іншого прикладу, який характеризував би в такий цинічний спосіб лицемірність, безличність і одвертий шантаж Москви з одного боку, та короткозорість, наївність і безпорадність західних потуг, із другого боку.

Але справа не в цьому. Справа в тому, що зроблять ЗДА і її союзники на випадок, коли інший сателіт, напр. Китай, Румунія ,Болгарія, Угорщина, чи може, для прикладу Кореї, східна. Німеччина, пічнуть нову аґресію? Чи будуть знову воювати проти такого сателіта, а Москва буде знову затирати руки в Кремлі, а в Лейк Саксес справляти нову „мирову" вакханалію? Ми відповіді на це питання не знаємо, але боїмося, що західні потуги не мають однозгідної і рішучої відповіді на нього.

А це дуже важлива і рішальної ваги проблема. Поперше Москва виснажує такими „льокальними" війнами, чи навіть „громадянськими війнами" (твердження Я. Малика про війну в Кореї) своїх противників і в той самий час скріплює свої сили до останнього рішального наступу; а по друге війна західних потуг проти сателітів є неморальною і незгідною з принципами демократії і свободи. Бо ці „сателіти" є тільки жертвами московсько-большевицького імперіялізму і деспотії, вони виконують тільки волю свого тирана і його сатрапів.

Ці „сателіти", це вільні колись народи, які і на нині готові боротися проти кремлівської диктатури, якщо тільки матимуть для цього відповідну нагоду. Тому не боротьба проти „сателітів" мусить бути девізою західного світту, але безпощадна війна і то негайна, проти самого джерела зла, проти Москви. Це була б одинока правильна політична стратегія західного світу.

„ЯК СТАТИ АМЕРИКАНЦЕМ"?

Написав Стівен Шре

Тільки що вийшла з друку маленька, але дуже цінна книжечка „Як стати американцем", що належить до серії видань Бюра Міжкультурної Освіти в Ню Йорку. Це не є підручник для майбутніх громадян, а тут з простим людяним підходом написано про іміґрацію, її історію, про пристосування іміґрантів до Америки і про конфлікти між американцями першої і другої ґенерації.

Авторка книжки — Ірена Яворська є американкою другої ґенерації і описує американців різних ґенерацій, щоб дослідити — що власне значить бути „американцем". Вона вважає, що правдиве розуміння цього поняття наблизить нашу країну до ідеалу „єдиної неподільної нації".

У першому розділі книжки виведено родину, що складається з американців першої і другої ґенерації, та показано конфлікти, що повстають тоді як діти, намагаючись увійти в життя своєї школи й товариства, засуджують звички своїх батьків, що й досі лишаються тими ж як і в Старому Світі. „Чому ти не можеш бути американкою?" питає хлопець у своєї мами, яка ніжно звертається до нього рідною мовою.

Історія про труднощі у цій родині — а вони можуть бути у родинах, що походять мало не з кожної країни Европи — так і стоїть у голові читача, коли він переходить до наступних розділів, в яких коротко, але жваво розповідається історію іміґрації до Америки за останні сто років. Розповідається, чому мільйони людей покинули батьківщину, щоб приїхати до Америки, що вони почували, кидаючи рідну хату та пускаючися в довгу мандрівку, як вони прибули на нову батьківщину і як ставилися до них ті, що тут жили давніше.

Розповівши історію іміґрації, авторка вертається до невеличкої родини, життя і труднощі якої вона з глибоким розумінням показала у першому розділі. Ті труднощі повстали не тільки з вини батьків, які не розуміли американських звичаїв, і не з вини дітей, що не розуміли культурної спадщини своїх батьків; вони виникли також через те, що школа і оточення не зуміли поставитися до дітей, як до цілковитих американців.

Авторка гадає, що труднощі, які стали на шляху цих американських дітей другої ґенерації, повстають від тих причин, що усталили англо-американську культуру як домінантну в цій країні, а також обумовлюють її дальше домінантне становище, хоча американці англійського походження є лише одною з великих груп серед багатьох інших груп ріжних культур. Авторка подає, що серед американців є 11 мільйонів людей, що народилися закордоном і 23 мільйони американців другої ґенерації. Вона розповідає про їх церкви, організації, часописи на різних мовах. Вона нагадує, що негри також становлять велику групу нашого населення з культурою, відмінною від англо-американської. Також і такі релігійні групи як римо-католики, православні, жиди, не мають нічого спільного з англо-американськими традиціями.

З цих причин Злучені Держави характеризуються як країна культурної багатогранчастости, в якій співдіють багато різних культур, що приносять свою окрему вкладку до Америки. А проте багато людей, приналежних до домінантної культури (серед них є багато й тих, що не є англо-американського походження) мають тенденцію доводити, що ніби-то всі інші культури не є такі справжні американські, як їх культура. Через таке ставлення виникає соціяльна дискримінація, що обумовлює існування окремих груп. Також повстає дискримінація у питаннях найняття на працю, яка у багатьох випадках перешкоджає утворенню справжньої рівности у суспільному житті між американцями „старого кореню" і недавно прибулими.

На щастя, серед американців щораз більше поширюється розуміння того, що індивідуальні риси є дуже відмінні у ріжних людей, але вони не визначаються ні релігією, ні національністю, ані расою. Останній розділ книжки показує, як ці американці, через свої організації і школи, намагаються виправити нерівності і уможливлюють ближче співробітництво окремих груп. Книжка „Як стати американцем" є одною з таких спроб. Вона написана для школярів, але багато дасть всім американцям, незалежно від їх віку та походження.

Авторка є сама вчителькою школи у Форест Гілс, стейту Ню Йорк. 112 сторінок її книжечки є цінним знаряддям для тих, хто хоче допомогти у величному завданні зробити нашу країну „неподільною нацією з свободою та справедливістю для сіх".

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

СВЯТО ПІСНІ НА ПОЛТАВЩИНІ

В Полтаві, в парку „Перемога", при участи 50 тис. людей відбулося обласне „свято пісні". Співав зведений хор, складений з 4.800 співаків. Перед тим відбулися подібні свята у районах. У зведених хорах взяли участь 36 тис. співаків.

ЗЕЛЕНА БУКОВИНА

В 10-річчя приходу совєтських військ у Буковину совєтська пропаґанда відзначає, що ця частина української території повністю колективізована, механізована і загалом совєтизована. Говориться, що там „широко розгорнулись соціялістичні змагання", „докорінно поліпшились культурно-побутові умови робітників", „проводиться велика масово-політична робота", „розгорнулось культурне будівництво" і т. д. За совєтськими підрахунками, на Буковині існують 305 колгоспних і сільських територіяльних партійних організацій, працюють 800 аґітколективів, які об'єднують понад 15 тис. аґітаторів. Три колгоспниці нагороджено званням „героя соціялістичної праці" і 290 колгоспників — орденами і медалями. (Укр. Думка)

ЛЮДЕ НЕ ДБАЮТЬ ЗА СВОЇ СПРАВИ, ЧИ НЕ ВІРЯТЬ У СВОЄ ЩАСТЯ

Брюссель (П. В.) Бельгійські часописи повідомляють, що в державних касах лежать непідняті виграші різних лотерій, деякі і по 10 років.

Можна би не дивуватися, коли б йшло про якісь менші суми. Але є 22 виграші по пів мільйона франків, 13 по одному і 2 виграші по два мільйони франків, за якими ніхто не зголошується. А це вже добрі гроші, коли рахувати, що один мільйон франків рівняється 20.000 долярів і що бельгійський франк побіч швайцарського має славу „найтвердішої" валюти в Европі і взагалі в світі.

Сміх — це здоров'я

„СВЯТА ЗДИКУЦІЯ"

Малим хлопцем я був на крайових сільських музиках. Організаційна постановка виглядала так: старший парубок скликав музик — і ті, на вигоні ставали грати. На перший танець збірався десяток молоді, на другий пів-сотні, на третій була вже сотка. Потім забава йшла гарно-красно, аж десь годин через дві, старший парубок давав знак урвати танець і просив усіх парубків лишитися на своїх становищах. Після цих слів, старший парубок знімав з голови капелюх і починав грошову збірку для музики.

Хто знав таку процедуру з попередніх музик, мовчки витягав гроші й давав. Давав, бо знав, що тут не з Грицем справа. Але бувало й таке, що необізнаний з режимом новак, чи гість, викручувався від обов'язку. В такому випадку повітря прорізував сухий ляск руки по „світогляді" виновника, а перед його очима ставали „свічки" й дилема: гроші — або геть з товариства!

Коли я вперше бачив таку процедуру, мені жаль стало невинного парубка.

— Чому ви вдарили його? — спитав я безоглядного екзекутора.

На те старший парубок погладив мене по голові і сказав:

— То не я вдарив, синку... То **„свята здикуція"**...

В пізнішому, в школі я дійшов, що „здикуція" то екзекуція — виконання, а ще пізніше я зрозумів, що без неї на світі годі. Звичайно, екзекуція на сільських музиках була диктаторська і брутальна, але — в різних формах — вона всюди живе й буде жити. Наприклад, у справах податку. В якій — диктаторській, чи демократичній — державі люди платять податок з благального „заклику до доброї волі народу"? Платять єдино й тільки тому, що **бояться екзекуції.** Без неї державна каса була б так же ж порожна, як і капелюх старшого парубка на музиках.

Ми чомусь завжди ходимо по облаках ідейности. Ми звертаємося завжди до доброї волі народу, а потім нарікаємо, що народ неідейний і несвідомий. *І тим поповнюємо* аж дві помилки: по-перше, наш брат гоноровий індивідуаліст — він хоче, щоб до нього зверталися поіменно (народ — безіменна штука). А по-друге, „кожна рука до себе крива"; від себе вона розгинається тільки під тиском екзекуції. Заклик до доброї волі народу має успіх тільки там, де народ чує „на".

Хтось скаже: добре, але яка в нас можливість екзекуції? Як приневолити людей платити Національний Даток? Хіба ж не методом „старшого парубка"!?..

Проти такого висновку я руками й ногами застерігаюся. Приклад із старшим парубком показував, як виглядала наша сільська екзекуція з-перед 30 літ. Але нині? Ми ж культурний, свідомий народ! Адже одна десята частина вплатила Н. Даток добровільно... Я певний, що не менше свідомі й патріотичні дев'ять десятих інших частин нашої громади. Може навпаки! Бо ті заплатили своє й сидять. А ці, скільки разів збираються платити, завжди думають:

— Ні, замало даю. Підожду, прискладаю ще, а тоді вже й вишлю.

Йдеться, як кбачите, за найлегшу форму „здикуції". Справа тільки в тому, щоб до цих людей прийти й сказати:

— Ні, вже краще дайте те, що маєте. УКК воліє ту меншу суму...

О. Сип..

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український вечір на Бел Айл.

На мальовничому острові, положеному на межі між Америкою і Канадою, відбувся в неділю, 6. серпня ц. р. заповіджений у пресі вечір-концерт, якого ціла перша половина була присвячена українській тематиці і музиці. Це був один з безплатних концертів на вільному повітрі на Бел Айл, що їх щорічно влаштовує місто Дітройт. Виконавцем була велика духова оркестра під керівництвом Ленарда Б. Смита.

Недільний концерт почався виконанням одного з найцінніших творів світової музичної літератури, що заторкують українську тематику, а саме симфонічної поеми „Мазепа" Франца Ліста, у переложенні на духову оркестру. Під вмілим і енергійним проводом Л. Б. Смита оркестра виконала цей твір дуже справно і чисто. Фрагменти з комічної опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака - Артемовського (вступ, молитва і танці), що їх для оркестри зладив п. Володимир Шустакевич (Волтер Шустер), були добре виконані під його ж дириґентурою.

Вокальній музиці був присвячений виступ єдиного соліста цього концерту, тенора Ігора Зайферта. З голосового й ітерпретаційного боку виступ нашого співака був дуже успішний. Дітройтська публіка, зголодніла на добрих тенорів, вітала його з захопленням. Всетаки добір програми у цій точці не був щасливий. До сумовитого „Сонце низенько" (з „Наталки Полтавки") додано плаксиве і маловартісне „Дивлюсь я на небо" (до речі: це не є композиція Степового, як то було помилково налисано у „Свободі" ч. 178). Українську частину концерту закінчував „Аркан" П. Печеніги-Углицького. Це струнко побудований твір з дуже цікавою гармонікою. Оркестра під дириґентурою Богдана Пюрка, що й інструментував цей твір, виконала „Аркан" стилево й барвисто. Додатково Б. Пюрко провів „Український марш", своєрідне попурі з українських народних пісень та уривків з сокільського маршу Ярославенка.

За успіх цього вечора українські кола вдячні передусім дириґентові оркестри п. Смитові. Він не тільки дуже доброзичливо представив дітройтській публиці українських співвиконавців, але й особисто відчитав обширні пояснення до окремих творів, злаждені одним з аранжерів вечора п. М. Шустакевичем. Велика маса слухачів (нараховують понад вісім тисяч) приймала виконувані твори і виконавців дуже прихильно.

Василь Витвицький

ПОШУКУВАННЯ

Подаю до загального відома, що оголошення у „Свободі" з дня 8 грудня 1949 р. в якому, сказано, що Роман Любінець пошукує свою дружину Марію Любінець (Голілд) не відповідає правді, тому бо згідно з відомостями, які я маю Роман Любінець уже не жиє, а тим самим розшуки помістила особа, що подала анонімове прізвище і адресу.

Марія Подольська.

Де є John Keith, Иосиф і Омелян Созанський родом Гудієв (Goodeve) Хто про них знає, або вони самі, хай пишуть до:

Rev. KONSTANTYN SOZANSKY
336 Sussex Street
Harrison, N. J.

З приїздом на вільну землю Вашинґтона вітаю усіх Рідних, б. парохіян Теребовлі й Мюнхену та усіх знайомих.

о. Стефан Мохнацький
704 E. 8th St., Chester, Pa.

ЛІДІЮ ВЕЦ, пошукує ОЛЬГА ТАНСЬКА. Хто знав би її адресу або вона сама прошу писати на адресу:

OLHA TANSKA
253 E. Chestnut Street
Lancaster, Pa.

● **Нижча палата бельгійського парляменту прийняла вчора більшістю 165 голосів проти 27 законопроєкт про передачу королівських властей принцові Бодуінові. Голосування в цій справі в сенаті відбудеться сьогодні.**

БУДУЮТЬ ТРЕТЮ ЦЕРКВУ В ЕДМОНТОНІ

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім тим, що віддали останню прислугу і пошану Дорогій нашій і незабутній Дружині і Мамі бл. п. АННІ МАЛАНЧУК, яка упокоїлася дня 30. червня ц. р.

З осібна сердечно дякуємо Всеч. О. Пащакові ЧСВВ за відправлення Панахиди і відпровадження похорону, Погребникові п-ві П. Яремі за добру обслугу.

Дальше щиро-сердечно дякуємо Проводові допомогової організації зборівського повіту „Українська Єдність" в особах п.п. Василя Хоміцкого, як предсідника і Максима Панькова, як секретаря за переведення збірки серед членів т-ва „Українська Єдність" і громадян зборівського повіту на кошта улаштування похорону, як і за те, що так щиро занявся переведенням самого похорону, з чого блискуче вивязався. П. П. Н. і Д. Скоцко, Ксені Задорожній П. Кл. Писарчукам щира подяка за квіти на могилу Покійної.

Зокрема П. Параскевії Писарчук подякка за дарування льоти під могилу.

П.П. З. і І. Лобурам з Бруклина подяка за Служби Божі.

П.П. М. і М. Паньковим, Чеховичам, Ксені Задорожній, З. і І. Лобурам, Н. і Т. Лобурам і др. щира подяка за те, що поспішили з негайною моральною і матеріяльною допомогою нашій рідні з хвилиною захворіння Покійної.

Усім членам товариства „Українська Єдність", зборівським краянам, друзям і знакомим, як жертводавцям на улаштування похорону, та тим, що взяли так численну участь у відпровадженню тлінних останків на вічний спочинок, сердечна подяка.

Дальше дякуємо всім нашим друзям і знайомим за вислови щирого співчуття.

Горем прибиті
Осип Маланчук, муж
Люба, Ігор, Осипа і Оксана, діти.

РЕВ ГАРМАТ ЗАМІСТЬ ДЗВОНІВ супроводить прийняття св. Причастя цими американськими вояками на фронті в Кореї. Службу Божу відправив капелян полковник Роберт Гірі безпосередньо перед американським протинаступом на фронті в районі Тайгу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП В КОРЕЇ

(Докінчення зі стор. 1-ої)

квартири ген. Мек Артура — „найсеріознішою загрозою" — для цілого оборонного фронту Об'єднаних Націй в Кореї.

На тому самому фронті дальше на північ ворог пробував теж щастя в переправі через ріку Нактонґ, перекинувши около 500 вояків напроти фронтової лінії, що її займає Перша Кавалерійська Дивізія недалеко Вейґван. Американці на них вже очікували. Акцію, яка тривала приблизно годину, американці мусіли припинити, бо ворога вже не було. З 500 перекинених червоних вояків 300 полягло, частина попала в полон і тільки одиницям пощастило врятуватись. З величезними втратами для ворога відбито його спроби переправи через Нактонґ теж на інших ділянках фронту. Військова розвідка стверджує, що тепер здовж ріки Нактонґ збираються величезні червоні сили, концентрується ворожу важку зброю та робиться останню підготовку до генерального наступу, першою ціллю якого буде правдоподібно Тайґу в безпосередньому віддаленні, а в дальшому похід на Пусан.

Бої продовжуються теж на південному і на східному відтинках фронту. На південному фронті американська піхота і морська піхота очищує від ворожих залишків новоздобутий терен на просторі від Косонґ до Чінджу. З повідомлень виходило б, що американський наступ на цьому фронті дещо зменшився на силі, як деякі частини з цеї ділянки перекинено на центральний фронт, де загрожує новий генеральний наступ ворога. На східньому фронті, де червоні минулого тижня проломили вдержуваний південно-корейськими військами фронт і півколом дійшли та здобули важливий порт Поганґ, американські війська та новоприбулі там підкріплення теж переходять до місцевих протинаступів, головно в обороні великого аеродрому, положеного около 8 миль на південь від міста та проти якого тепер ведеться головний комуністичний наступ. На всякий випадок всі американські літаки були евакуовані з того аеродрому, хоча американці не зраджують охоти віддати його в руки ворога.

ДОКАЗ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ АГРЕСІЇ І БРЕХНІ. У Вашинґтоні представники Армії показали цей документальний доказ совєтської аґресії в Кореї та брехні в О.Н. На фото видно совєтське гарматне стрільно продукції 1950 року, що зазначено теж совєтськими літерами і серійним числом. Його здобули американські вояки на фронті в Кореї, хоча совєтський представник твердив, що там нема нової совєтської зброї.

НОВА КОНСТИТУЦІЯ ІНДОНЕЗІЇ ПЕРЕДБАЧУЄ ОДНУ РЕСПУБЛІКУ

Якарта, Індонезія, 14. серпня.. — В Індонезькому парляменті має відбутися сьогодні голосування над проєктом нової конституції, що передбачує скасування федеральних держав і створення одної Індонезької Республіки, з европейсько-демократичною системою. Дотеперішні федеральні державки мали б стати провінціями, з одним, сильно сцентралізованим урядом на чолі. Нова конституція передбачує теж негайне проголошення виборів до конституанти, що остаточно вирішила б всі проблеми режиму нової незалежної країни.

ВІЙНА В КОРЕЇ НОВИМ БАТОГОМ НА СОВЄТСЬКИХ РАБІВ

Відень, 14. серпня. — Війна в Кореї стала справдішнім новим батогом в руках совєтських погоничів на мільйонів совєтських рабів. В самому Совєтському Союзі та в усіх сателітських країнах використовується гасла про „героїчну боротьбу" корейських большевиків „за визволення", щоб цим підганяти совєтських робітників до „нових успіхів і перемог" в їх каторжній праці. — Крім того влаштовується „Корейські тижні" і тим подібні імпрези. Це свідчило б, що в корейській аґресії Москва мала теж внутрішньо-політичні цілі.

НІМЕЧЧИНА ЗАПЛАТИЛА 100,000,000 ДОЛЯРІВ ЖЕРТВАМ ГІТЛЕРИЗМУ

Франкфурт, 14. серпня. — З американського боку офіціяльно стверджується, що в американській зоні Німеччини жертви гітлеризму одержали відшкодовань на загальну суму около 100,000,000 долярів. До полагодження залишається ще около 85,000 випадків.

ВАН ЗЕЕЛЯНД ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД БЕЛЬГІЇ

Брюсель, 14. серпня. — Відомий бельгійський державний муж Поль ван Зеелянд прийняв вчора від принца Бодуїна доручення створити новий уряд Бельгії. Уряд премієра Дувієсарта подався у відставку минулої п'ятниці, після ухвалення закону про передачу королівських повновластей Бодуінові. Ван Зелянд заявив, що склад свого уряду він проголосить вже сьогодні або завтра вранці. В поінформованих колах стверджується, що в новому уряді залишиться чотирьох міністрів з попереднього і буде дев'ять нових призначень. — Створення нового уряду мало б закінчити довгу і затяжну внутрішньо-політичну кризу в Бельгії, викликану остаточно вже полагодженою справою повороту короля Леопольда.

ТРЕБА ПОДБАТИ ПРО СТАРИХ ЛЮДЕЙ, КАЖЕ ЮВІНҐ.

Вашинґтон. — „Америка вже дозріла як світова сила" й тому повинна заперестати говорити тільки про потреби молоді зі шкодою старших громадян — таке заявив адміністратор федеральної системи забезпечення Оскар Р. Ювінґ на конференції в справі старих осіб. Конференція триватиме 3 дні і має на меті передумати проблеми злучені з безупинним зростом числа старих осіб, яких відсувається від роботи. У конференції беруть участь 800 делегатів.

● **Португальський премієр Салязар переконаний, що Корейська війна обмежиться до Кореї та не поширяться на інші країни і не переміниться у світову війну.**

ТАРЗАН, ч. 2407. Мовчазний покровитель.

Лагідно заніс Ренді зімлілу доглядачку з літака на побережжя.

З настанням дня господар джунглів слідкував за ними, рішений розвязати загадку дивного зібрання наїзників на його царство.

Коли Ренді посадив її на землі, Діяна розповіла йому про це, як її схопив Великий Луї і залишив на ласку льва.

Тарзан прислухувався з свого укриття і рішився стати в пригоді.